

Barn i livets slutskede - omhändertagande på neo

1 Allmänt

Barnet kan efter avbruten intensivvård få avlida i föräldrarnas famn om föräldrarna önskar detta. Avdela personal och ring in ny personal vid behov. Ta i så god tid som möjligt upp frågan om eventuellt dop med föräldrarna, se nedan.

Notera tidpunkt för dödsfallet. Oftast tas alla katetrar och annat som är inlagt i barnet bort. Dessa katetrar ska odlas. Överväg alltid om ytterligare odlingar ska tas.

2 Barnet görs i ordning

När föräldrarna och eventuella syskon fått en stund tillsammans med barnet, är det lämpligt att sköta barnet en sista gång. Att tvätta (eller bada) kan vara ett sätt att närma sig sitt döda barn för de föräldrar som har haft svårt att komma nära sitt barn på grund av intensivvård.

Bädda en säng med avsedda lakan och täcke som finns i skåpet i tvättförrådet, gärna med sänghimmel så blir det mer ombonat. Det finns även en kylsäng, Cubitus, som vi kan hämta på Familje-BB som gör att föräldrarna kan ha barnet hos sig under längre tid.

Till minne av barnet får föräldrarna:

- barnets id-band
- fotavtryck på tyg
- namnlapp från säng/kuvös
- hårlock (om föräldrarna önskar)
- fotografi
- minnespåse från Spädbarnsfonden, finns i tvättförrådet.

Det som får plats, läggs i minnesasken av papp som finns i förrådet. Uppmana alltid föräldrarna att ta egna foton av barnet. Ta **alltid** foton på barnet även om föräldrarna inte vill ha dem. Lägg foton i ett kuvert och ge till föräldrarna så får de själva avgöra om de vill öppna eller inte. Vi sparar **inte** längre några foton i barnets journal. Om föräldrarna inte skulle ha en egen kamera kan vi ta bilder med vår digitalkamera som ligger i skåpet på Åsas och Lills expedition. Spara bilderna på USB-minne som finns i tvättförrådet där dopsaker förvaras. Ge USB-minnet till föräldrarna.

Gör två **nya id-band**. Skriv **identitet, dödsdatum och klockslag, samt avdelning och klinik**. På banden anges eventuell blodsmitta. Fäst det ena runt en handled, det andra ska fästas på lakanet när barnet lämnas ner till patologen.

Dödsfallet dokumenteras under **Andning/cirkulation**. Under **kommunikation** bör det dokumenteras vilka som varit närvarande (personal och anhöriga), föräldrarnas önskemål och medverkan.

Låt föräldrarna avgöra om syskon, anhöriga eller närstående vänner skall se barnet. Föräldrarna är välkomna att återvända till avdelningen för att se sitt döda barn.

När föräldrarna meddelat att de vill se sitt barn igen, avtala tid och **hämta barnet minst 1 timme innan avtalad tid**. Detta görs för att barnet inte skall vara så kallt när föräldrarna möter det.

Ring **Bårhuset eller Vaktmästaren**, beroende på vilken tid på dygnet det är för hämtning/lämning. Dokumentera vem som hämtar en kropp efter en avliden och om denne är en närstående eller en representant för en begravningsbyrå. Se till att den som hämtar en kropp efter en avliden visar sin legitimation och med en namnteckning bekräftar att han eller hon har tagit emot kroppen och eventuellt medföljande egendom.

3 Ansvarsfördelning

3.1 Barnläkare

Den läkare som vid ett dödsfall har fastställt att döden inträtt ska:

- Dokumentera datum och klockslag för när döden fastställts och på vilket sätt döden fastställts.
- Utfärda dödsbevis och dödsorsaksintyg.
- Fylla i "Bårhusmeddelande" som skickas med barnet, se Cambio Cosmic under blanketter.
- Föräldrarna informeras och ge samtycke till eventuell obduktion. Föräldrarna erbjuds samtal och information om resultatet.
- Föräldrarna bör få tid till ett eller flera återbesök till behandlande läkare. Gärna tillsammans med personal som var med i den slutliga vården och omhändertagandet av barnet. Ofta har föräldrarna själva önskemål vilka de önskar ska vara med vid samtalen.
- Sjukskrivning sker av båda föräldrarna akut. Föräldrarna ombeds kontakta sin vårdcentral för eventuell fortsatt sjukskrivning.

3.2 Sjuksköterska/barnsköterska

- Informera om dop/namngivning tillsammans med ansvarig läkare.
- Kontakta präst inför dopet/namngivningen.
- Ansvara för att ett eventuellt ”dop i krissituation” utförs, se nedan i dokumentet.
- Fråga hur föräldrarna vill göra i samband med tvättning/påklädning av barnet. Vill de vara själva eller ha stöd av personal?
- Finnas till hands då barnet ska visas för föräldrarna efter det att barnet dött, så länge barnet finns på avdelningen.
- Ansvara för att göra fotavtryck och ta hårlock till minnesasken.
- Om föräldrarna inte har egen dopklänning eller egna önskemål om dopkläder så finns dopklänningar i tvättförrådet. Föräldrarna får barnets dopklänning.
- Bädda säng (eventuellt kylsäng) på lämpligt sätt med speciella lakan, finns i tvättförrådet.
- Ansvara för tvättning av de speciella lakan vi använder vid dödsfall. Se till att de läggs tillbaka på rätt plats.
- Hänvisa till kurator och präst i tidigt skede.
- Ansvara för att barnet kommer till sjukhuskapellet, när det önskemålet finns.
- Samtalsuppföljning med föräldrarna.
- Dokumentera i **checklista- dödsfall avd 10** de uppgifter man tagit ansvar för.

3.3 Kurator

- Stämmer av med sjukhuspräst; Vem som gör vad?
- Informera föräldrarna angående kistläggning.
- Informera föräldrarna angående dödsannons.
- Gå med föräldrarna till sjukhuskapellet om inte sjukhusprästen gör detta.
- Vara med på kistläggning om behov finns.
- Kontakta bårhuset angående transport till kyrka på hemort.
- Uppföljningssamtal efteråt.
- Hjälper till om behov finns att kontakta psykolog eller annan kurator på hemort.
- Dödsboanmälan. Bouppteckning ska upprättas vid dödsfall.
- Dödsboanmälan: en förenklad form av bouppteckning-tillämpas då det gäller avlidna barn. Kurator eller begravningsbyrå hjälper till med detta.

3.4 Psykolog

Psykologkontakt erbjuds när föräldrarna känner att de har behov av detta.

3.5 Sjukhuspräst

- Stämmer av med kurator; Vem gör vad?
- Ansvarar för dop/namngivningsceremoni.
- Diskuterar med föräldrarna om begravning/minnesstund och genomför den eventuella minnesstunden.
- Informerar föräldrarna angående dödsannons.
- Sjukhusprästen kan förmedla kontakt med hemförsamlingens präst, präst från annat samfund eller om föräldrarna inte vill eller kan ordna en begravning, ordna en sådan.

4 Föräldrarnas önskemål

Det är viktigt att föräldrarna är delaktiga i omhändertagandet av det döda barnet. Var lyhörd för vad föräldrarna vill och inte vill göra. Fråga om de vill vara själva. Ge dem ringklockan, sätt upp ”STÖR EJ”-skylten. Respektera önskemål, men handla också efter vår kunskap om vad som är bra på lång sikt. Avsked kan vara olika långt utan att vi som personal kan bedöma kvaliteten i avskedet, ge dem den tid de behöver.

Hjälp familjen att vara nära varandra: ett eget rum på avdelningen, eventuell sjukskrivning av båda, försök skapa möjlighet för syskon och/eller annan anhörig att vara med om dessa önskemål finns.

5 Samtal

Samtal är viktiga och de bör vara regelbundna och i den mån det går ska det ske ostört, helst med båda föräldrarna närvarande. Samtalen bör om möjligt göras med samma läkare, sjuksköterska och barnsköterska.

I efterförloppet erbjuds två uppföljande samtal; det första i nära anslutning till dödsfallet och det andra några veckor till en månad senare beroende på hur det passar familjen. Vid behov kan antalet samtal utökas eller kan vi slussa vidare till annan samtalspartner, t ex via primärvården eller vuxenpsykiatri.

6 Begravning

Föräldrarna kontaktar själva begravningsbyrå som hjälper till att ordna begravningen. Om föräldrarna inte själva vill kan sjukhusprästen/kuratoren förmedla kontakt.

7 Vid dop (i krissituation)

Doptillbehör finns i garderoben i tvättförrådet. Dopklänningar finns i tvättförrådet i tre storlekar. Till dessa finns rosetter och band som föräldrarna

sjelva kan sy på om de vill. Denna dopklänning får de behålla. I förrådet finns även två långa vita dopklänningar. Fråga om föräldrarna vill ta på dopklänningen eller om den ska finnas med i rummet. Kanske har de en egen de vill använda. Duk, skål, dopljus, dopljustake, dopbevis och fadderbrev finns i skåpet. I häftet som finns i ”doplådan” i tvättförrådet finns mer information om dop och namngivning. I psalmboken finns också information hur man går tillväga. Ring in jourhavande präst eller sjukhuspräst. Dop i krissituation kan utföras av konfirmerad person.

OBS! Levande ljus får inte tändas på avdelningen på grund av brandrisk. Använd gärna batteriljus.

8 Telefonnummer

- Sjukhuspräst: **58 76 94**, mobil **072-5743619**
- Sjukhuspastor: **58 76 92**
- Jourhavande präst: **kontaktas via Teleservice**
- Kurator: **8431**, mobil **076-7207963** eller **2540**, mobil **070-9844517**
- Telefonlista till olika kyrkor och samfund finns i pärm på avd exp. ”omvårdnad när ett barn dör.”
- Vaktmästare: (helg och nattetid sök vaktmästare via växeln för hämtning) eller direkt **070-9844838**
- Bårhuset: (dagtid) **7503** eller **7506**

9 Uppföljning

Reflektionssamtal ordnas av ansvarig läkare i nära anslutning till dödsfallet och berörda medarbetare bereds möjlighet att delta så långt det är möjligt.

10 Om föräldrarna vill ta med barnet hem

Det är tillåtet att ta med sitt döda barn hem. Om föräldrarna hämtar barnet ska detta skrivas i barnets journal, under **kommunikation**.

11 Referenser

HSLF-FS 2015:15. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall. Hämtad den 30 juni, 2017, från www.socialstyrelsen.se/sosfs/2015-15.

Vårdhandboken/dödsfall. Hämtad den 30 juni, 2017 www.vardhandboken.se